

van először egy Hohenzollern Bukarestben. Jó lesz Bánát Szerbiának stb. Hadra né csattogtassa többé fenéjéző száruait, a transzigen magyarokra támaszkodó osztrák sas.

Ilyen a kilitás legyőzés esetében. Győzelem esetében másféle, — de nem kevésbé szomorú.

A Tisza műve.
Az a „én nem adom fel elvemet“ a leglyukasabb mogoró, melyet államférfi valaha ropogtatott. — Olyan, mint a szőlőszabadsági sérelem fenntartása 36-ban. Nem ad arra senki semmit a világon. — Nem is ér semmit.

Az állami függetlenség kérdése nem olyan kérdés, a melyet csak akkor kell előrántani, mikor közvetlen sikerre van kilitás, olyan kérdés ez, — melynél „selbst das Streben ist schon Zweck“, már a törekvés is cél. A ki ezt aludni küldi, oly ámba küldi, mely tartani fog, mint a hét alvó szűz álma, hacsak a rendes kombinációkon kívül eső rókázódtatások nem zavarnak fel.

Nincs helye ezt itt tovább fűzőm, csak ennyit monok: nem látom sem okát, sem logikáját annak, hogy aki egy speciális érdeket — itt az ipar és kereskedés érdekét — akarja felkarolni, miért kelljen annak letévére kárhoztatni a magas politikát. Maradjon speciális tárgyánál. Ne keverje össze a szerepeket. Midőn Cobden a gabra-törvények elleni agitációt megindította, nem mondta azt: hagyjunk fel ezzel, hagyjunk fel azzal, — ne bántunk a parlamenti reformot, hanem azt mondta: a kenyér drága, olcsó kenyeret akarunk, le a gabonátörvényekkel! — Ez praktikus eljárás.

Azokban Bakay ur névete egy kis vidéki lap polemicus hasábján jelenék meg — bár tekintve az egyéniséget, azt mindenesetre sajánám — nem untattam volna őnt ez észrevételeimmel, ha azt nem látám, hogy e nézet a mozgalom programjából is visszhangzik.

Ez aztán már komoly baj.
A 2-ik §-t azt mondja „amennyiben e függetlenség (glossa: önállóság) ellenében oly két oldalú állami szerződésnek léteznék, a melyeket más eltérőül képezek nem vagyunk, jelenék akarjuk, hogy a munka érdekei a törvényhozásban képviselve legyenek.“

Nagyon kényes dolog, azt a mi történt, amugy könnyedén kétoldalú szerződésnek kvalifikálni, nagyon sok szó fér e felfogásból és nagyon kényes dolog a nemzet törvényelőlési képtelenségét kimondani.

Amde hagyjuk ezt. En csak azt kérdem: mi köze annak a könnyedén odaszótt előzménynek ahoz, amit önkö akarnak? Hát ha azok az ugynevezett „szerződések“ ma eltöröltetnek vagy nem is létezének, nem akarnak önkö, hogy a munka érdekei képviselve legyenek? Bizonyosan akarnak. Mire való tehát az az előzmény?

Es mire való a 3-ik §-ban az a merőben inopositus kikötés, hogy csak annyiban kívánják a termelő osztályok erősödésére vezető intézkedéseket, a mennyiben a „törvényesen fenálló s egyelőre meg nem változtatott kétoldalú állami szerződésekbe nem ütöknek?“

Magamnak tartozom annak kijelentésével, hogy ha ilyen irányban vezetnék a mozgalmat, én azzal — legkevésbé mondva — nem rokonszenvezhetném. Es ez első észrevétel.

2. Önkö körlevélnek bevezető része joforandó egy bizalatos requisitorum a bitörő osztályok és bitörőtt szabadságok ellen. — Minthogy még „született törvényhozók“ vannak Magyarországon, s minthogy az új választási törvény határozatlan reactionarius, nem akarom fecségetni, mennyire lehet legítim 1848 után bitörő osztályokról szólni, azt sem akarom fecségetni, hogy mitűn a törvény a jogot megadta, ki a hiba, ki a mulasztás, ha az ige testé nem vált; csak annyit monok, ha én nem látom át, minő gyakorlati célt gondolnak önkö azáltal elérhetni, hogy

a productiv munka nevében úgy szólván, had tüntetik a meddő fogyasztóknak? — Avagy gondolja ön, hogy a productiv munka előlét fogyasztók nélkül? Avagy gondolja ön, hogy az ipar és kereskedés érdekeinek előmozdítására célszerű dolog oly investívákhoz folyamodni, melyek okvetlenül renesansz fogalmak egyike melegeggyezte, hogy „összevesés és a többiekkel?“ En nem gondolom. Nekem úgy tetszik, hogy — fájdalom — igen sok akadályokkal kellend amugy is küzdeniük; teljességgel nem gondolhatom, hogy célszerű legyen az akadályokat szaporítani. Önértetre ösztönöznia a productiv munka lérfait nagyon jó, de bizony, bizony mondom: a győlölet nem jó tanácsadó.

3. A körlevél-javaslat azt állítja, hogy „a küzdelem, mely a nemzet zömében foly, nem a politikai pártok, hanem a társadalmi rétegek küzdelem.“ En nem gondolom, hogy ez így van. En nem látom annak nyomát, hogy már hazánkban is osztály osztálylyal, mint ellenség állana szemben. Ne is adja Isten, hogy így legyen. Egészben is győöngök, mint aminők vagyunk, anyai kül-és bellelenségünkől vagyunk környezve, oly méreg testünkben a nemzetiségi szakadársg, hogy ami a társadalmi rétegek s osztályok is ellenséges állásba helyeznek magukat egymással, nem hiszem, — hogy saját testünknek e marczongolást megbirhatók. De attól tartok, hogy ami tudomra még nincs, az lehet, az lesz, ha egy osztály a harcot már létezőnek mondja ki, — az odadobott keztyűt felszokták venni, s bárki legyen a győztes, a nemzet hal bele.

En az irás szavaival azt mondom: atyám, muljék el tollunk e pohár.
Vigyázzon kiki mit cselekszik, — mert a késő bánat nem használ.

4-szer és végezetül. Legyen czélzattal, — legyen a nélkül, a körlevél-javaslaton bizonyos irányt vonul keresztül (nem a végprogramban, hanem ami azt megelőzi,) mely azon eszmék renjébe tartozik, melyeket socialistikusoknak szoktak nevezni — kell vallami ilyennek lenni benne, — mert rám ezen benyomást tette.

Tartozom magamnak, hogy ezzel szemben jelezsem állásomat. Nem lehet tagadni és nem is lenne tanácsos ignorálni akarni, hogy részint a létért küzdelem törvénye folytán, mely az egész természetben végig vonul, s mely kénszerűleg egyenlőtlenségre vezet, részint évezrednek egymásra torlasztó bűnei s hibái folytán a környagoknak oly iztórtatos halma-ma gyűlt s folyást gyűl rakásra az emberi társadalomban, hogy ha a gyökeres orvoslás biztos módja fel nem fedeztetik, előbbutóbb egy rettenetes catastrofnának kellend bekövetkeznie.

S azért valóban méltó és kívánatos, hogy az emberiség legjobb fejei s legmesebb szívei e társadalmi kórállapot gyökeres orvoslásának felfedezéséa fáradoznak. Nemessebb célt nem tűzhetnek ki maguknak. Fenségebb tárgyat nem választhatnak.

Sikerülend-e valaha ezt fölfedezni? hinni szeretném, hiszen még senki sem mérte meg, hogy az emberi ész karja meddig ér. De nem tudom.

Hanem azt tudom, hogyha énnekem gyarló, de sokat elmélkedett embernek e győgykezelésre az egész emberiségtől teljhatalom adatnék, én az értelem azon szikráival, a melyek agyamban pislognak, az emberszeretet minden melegevel, mely eremben kering, a honszeretet egész tüzevel, mely szívemben lobog, legfőlebb némi enyhítésetek tudnék, de gyökeres orvoslást nem lennék képes kijelölni.

En tehát az eddig feltűndezett socialistikus iskolák egyikehez sem tartozom. S vannak olyanok, amelyeket veszélyeseknek tartok. Ennek kijelentésével emagam iránt tartoztam.

Es ezzel végére jutnék a feladatnak, melyet önkönek hazafiúi érdekeltségemre számláltott felszólítása élembé tűzött. Válaszom önkö

által kedvetlenül fogadhatatik. De én úgy szólom, amit lelkiismeretem sugall s szótom által öszintén, amiként becsülésem embernek szólni kötelessége. Követik-e önkö tanácsaimat s mennyiben követik vagy nem? az önköre tartozik; ha nem követik, nem kell magukat meztelennek, jogukat élték; ha követik, nem kell künök levelezéssel fáradozniok magukat. Ugyis megtudom. E tárgyban az eszmeccserét köztünk befejeztetnek tekintom.

Hanem egy kéresem van. Amint itt-ott egy-egy törlésből, egy-egy tollban maradt első közbenzúrásból látja ön (s ezért bocsánatot is kérek) e levél nincs leltizáva, tehát első fogalmazás. Irnokom nincs — s öreg kezem kifáradt. De meglehet, szükségem akadhat megemlékezni arra, amit e levélben írtam.

Méltóztatassék levelemnek úgy venni hasznát, amint jónak teltend; hanem nagyon kérem, haszonvét után méltóztatassék azt vagy eredetiben, vagy ha ezt meg kívánna tartani, correct átnevezni másolatban nekem visszaküldeni.

A növénytanba vőg nyomatávtartó közzétűnöm. Van szerencsém ott honfiktári indulattal üdvözölni.

A magyar fővárosból. A muzeum számára Konstantinápolyból nagybelső szállítmány érkezett. Egy becses görög régiségyűjtemény ez. Salvi tetsző 10 órákor indult el párisi útjára. Mádaj Ferencz pesti úri nevű színész Pozsonyba megy vendégszerzőpelné. Nagy László pestimegyei tanfelügyelő és kir. tanácsos temetésébe tegnap ment nagy részt vevő. A honvédelmi társulat alap javára máj. 2-án tartott szinlelőadás. 212 frt 64 krt jövedelmezett. A tagnapi fővárosi közgyűlés tegnap a Duna partján iszaplerakodás elhárítására 100000 frtot szavazott meg. Dr. Mihalo-vits Géza strasburgi egyetemi tanár, a pesti egyetemhez rendes tanárrá kinevezetett.

Vidéki hírek. Szemere Miklós legközelebb Lasztócson kedves leányát idát tette el. Vigasztalást kívánunk a nemes lelkű hazafinak. Gödöllőn himnlőjáróvny tört ki. Az ungvári önköző „Dajka“ kör e hó 15-én a költő emlékére ünnepejt rendez. Ungvárott tüzoltőgyűlést alakult. Tatragri Sándor a néprevelés igaz barátja e hó 3-án Uzonban (Erdély) meghalt. Baldacsi Antal Kaposon fogják felléptetni.

Külföld.
— Dr. Ewald Henrik a hirneves német orientalista s birodalmi tanácsai képviselő Berlinben meghalt. 1803-ban született, husz éven át Wolfenbütelben tanárkodott, honan Göttingába hivattott meg.

UJDONSÁGOK.
* Városi közgyűlés. Az 1875. május 13-án tartandó bizottsági közgyűlésnek tárgyai: Polgármesteri havi jelentés. Ugyhátrányjegyzék. Miniszteri leirat, melyszerint a földadó szabályozásáról szóló törvény értelmeiben, a járási és községi bizottsági tagok megválasztása elrendelték. Ugyanaz, melyszerint az R. Nagy Károly ügyben hozott közgyűlési határozat ellen észrevétel nem tétetett. Ugyanaz, melyszerint elrendelték, hogy lovak csak a eladó személyre szóló járlat mellett áruhaltsók. Szeged sz. kir. város átírta a hazai kereskedelmi könyvtelnek magyar nemzetiség irányban terjesztésé czéljából az országgyűléshez intézett kérelmének pártolását. Az 1874-ik évi házijelentézi zárszámadás megállapítása tanácsai véleménynyel. Az egyház által iskolai czelokra átengedendő telek és épületekre vonatkozó szerződés helybenhagyása. A ref. egyház átírta, melyben arról értesít, hogy a fentebbi szerződést a maga részéről elfogadta. Ugyanaz arról, hogy a város által adott 11,000 frt évi segélyt elemi iskolai

czelokra fordítja. Ugyanaz, melyben a Sinaiféle épülethez pótlóg adott anyagokért köszönet mondatik. A városi iskolaépítési munkálatok. A városi iskolaépítési munkálatok. A városi iskolaépítési munkálatok. A városi iskolaépítési munkálatok.

* Figyelmeztetés. Egy pesti gyáros új méter-súlyokat árul itt a piacon; figyelmeztetjük a helybeli és vidéki kereskedő urakat, — hogy vasmérőszűk vaskereskedéseinkben 30%-kal olcsóbban megszerezhetők.

* A szombaton éjjel és vasárnap reggel lehullott gazdár esőzész, s szép meleg lég által bekövetkezett gyönyörű időben tegnap délután már számos nép látogatta meg a nagyerdőt, a firdőház udvarát egészen megettél jó zene mellett mulatókkal, kik kívül sem hiányoztak, egy kissé hátrább az erdőben, s kifáradtság járták a csárdást. A fák rügyei már erősen hasadoznak kifelé; — a jövő héten alkalmasint lonbos lesz az erdő.

* A „Divát-Nefeletj“ 10. száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: Előzetes, vers Darmay Viktorral; a boldogság utja, beszély G. Büttner Julióttal; Négy heti szabadság, Malpene beszélye. Tárca: Zsigmond Margitszigeten; az atletikai viadal; Irodalom, Zene és művészet; Mi újság; Divatkép magyar-rázata; Egyetek és intézetek; Szótárszám; Bizománytár. A boríték: Hírek a nagyvilágból és vidékről; Vegyesek; Melléklet. I. sz. évi divatkép 69 ábrával; II. sz. újság; III. sz. évi divatkép. A „Divát-Nefeletj“ megjelen minden vasárnap vasárnapot szepirdalmi részrel és gazdag melléklettel. Előzetéseket elfogad vidéken minden postahivatal, Budapestben a kiadóhivatal, Sebestény-tér 1. Feltérve 6 frt, évnyegyede 3 frt. Ápril elejétől meg kaphatók teljes számu példányok.

* Megverte a jobb keze egy öreg urat tegnap délután Buczus valamelyik csarnokában, és erővel a népes utcán akart magának nyughelyet választani, mi a vele volt felnőtt fia sehoggy sem akart megengedni, s e miatt küztek egyenetlenkedés támadt, melyre aztán sok nép csődött össze; az említett fiatal annyira is szivére vette atyja garázdálkodását, hogy sirva kérte azt a hazamenetelét, mely csak több más segítségével volt foganatosítható.

* Kuruzsló rabbiról ír a „Marmaros.“ Karácsonfalván a mult heten egy zsidó kereskedő beteg lett. — Sok mindent próbáltak a patientssel, de semmi sem használt. — Ekkor elől a rabbi s kinyilatkozta: hogy ha a beteg nem kap szürlény vért, meg fog halni. Most megkezdődött a szürlény keresés, de eredménytelen maradt, mivel a leányok közül egyik sem akart magán vért eresztetni.

(x) Traugott Erhard urnak Grossbreitenbachban Thüringában. Alulírott kénytelen vagyok beismerni, hogy az ön valódi Dr. Whites szemvéze, a hol ez az utasítás szerint használtatik, igen jó eredményt bizonyít; ez ökből kérem önt (következik a rendelet). Ahlervach máj. 14. 1874. Küffer, polgármester. Továbbá: Mivel azt tapasztaltam, hogy az ön valódi Dr. Whites szemvéze engem pár év óta tartott szembetegségem től meggyógyított, azért kérem önt ma is (következik a rendelet.) Hoheneiche jun. 14. 1874. Sturz János, ácsmeister.

* Az emberbarátokhoz. Alulírott szűlök tiszteltleljesen kérjük mindazokat, kik szerencsétlen gyermekünk hollétéről tudomással bírnak, azt vagy velünk, vagy a városi kapitányi hivatalnal tudatni sziveskedjenek. Ismertető jel: süket-néma; életideje 19 év; ruházata: sötét-kék magyar nadrág, szürke dalmány és fekete báránnyör sapka. Vass János és neje. Lakásunk: báránnyutca 2405 szám alatt.

* Nyalka legény Onyalka. Semmit sem akar vallani. Még fölönkét. Dobost sem kívánja ismerni. Ugy teszi magát, mintha soha sem látta volna.

* A m. északkeleti vasut járműeit egy terem-kocsival szaporították. Ezen terem-kocsi e vasut állomásai bármelyikéről, az osztrák állam (Czeleglén át), a tiszai és arad-temesvári, a magyar állam-, (éjszaki vonal) az I. számú magyar kassa-oderbergi- s az eperjes tarnovi-, végül Ferdinánd vasut valamennyi állomására, ez utóbbira azonban csak Bécsig. Közvetlenül használható. A megrendelés a kitűzött utazás napja

* Az emberbarátokhoz. Alulírott szűlök tiszteltleljesen kérjük mindazokat, kik szerencsétlen gyermekünk hollétéről tudomással bírnak, azt vagy velünk, vagy a városi kapitányi hivatalnal tudatni sziveskedjenek. Ismertető jel: süket-néma; életideje 19 év; ruházata: sötét-kék magyar nadrág, szürke dalmány és fekete báránnyör sapka. Vass János és neje. Lakásunk: báránnyutca 2405 szám alatt.

* Nyalka legény Onyalka. Semmit sem akar vallani. Még fölönkét. Dobost sem kívánja ismerni. Ugy teszi magát, mintha soha sem látta volna.

* A m. északkeleti vasut járműeit egy terem-kocsival szaporították. Ezen terem-kocsi e vasut állomásai bármelyikéről, az osztrák állam (Czeleglén át), a tiszai és arad-temesvári, a magyar állam-, (éjszaki vonal) az I. számú magyar kassa-oderbergi- s az eperjes tarnovi-, végül Ferdinánd vasut valamennyi állomására, ez utóbbira azonban csak Bécsig. Közvetlenül használható. A megrendelés a kitűzött utazás napja

H I R D E T É S E K.

Uj üzletmegnyitás.
Alulírott tisztelettel tudatom a nagyérd. helybeli és vidéki közönséggel, miszerint itt Debreczenben piactutczán báró Józsinczy-házban

női és férfi divat czikkek, fejer- és rövid-áru üzletet
nyitottam.

Nagy választásban vannak sima és himzett fehérneműk, u. m. női és férfi vázson és schifoningek, korsettek (háló rekl), alsó szoknyák, vállfűzők, nadrágok, kézelők és nyakkendők. Továbbá selyem, rips, moire (habos) és bárony szalagok minden színben és szélességben, himzett szelvény és betétek, kitiűnő kötő és borgoló pamutok és czérnák, schifon, moll, tarlatán, musselin és organin, valódi prágai glassé, selyem és czérna (nyári) keztyűk, női, férfi és gyermek szines és fejer harisnyák, nap- és esernyők, francia virágok, menyasszonyi koszorúk, mindentéle paplanok és szőnyögek, legnagyobb választékban és legjobb minőségben.

A teljes című helybeli és vidéki közönségnek becses látogatását kérem

Burger Lipót.
Árnulohely: piactutczá 2139. sz. a. Tornay kávéházzal és Csanak József fűszerkereskedésével szemben.
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettetnek.
173 2—52

PÉNZ 6% kamatra, birtokok, uradalmak, — ben folytonosan kapható a Behördlich autor. Es-komponens és Escomptovermittlung-Comptoir által in Wien. Stadt. Schottenhof, 12. Stiege. Thür 8. Lovelék bérmentve és német nyelven kéretnek.
161. 6—10

Arverési hirdetés.
A debreczeni királyi törvényeszk, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírre tétetik, miszerint a felperes Kiss György részére, alperes néhai Kis József hagyatékából 2000 frt töké és járulékal együtt lefoglalt ingatlan, u. m. a debreczeni 1102-dik számú telekjegyzőkönyvben A. I. 1—2 r. sz. alatt bejegyzett s 1600 ártra becsült újsori 3194-dik számú házastelek fövő 1876-dik évi június hó 8-dik, szakseg esetére július hó 8-dik napján délután 3 órákor, a telekkönyvi irókban kiküldött végrehajtó Török Péter által megtartandó árverésen el fog adatik.

Az árverési feltételek a következők:
1. Kiküldési ár a becsérték, melynek 10%, a vagy is 160 aft, az árverési határon a kiküldött árverelő kezéhez bántapenzál letendó.
2. Az ingatlan az első árverési határon csak becsoron felül vagy azon, a második árverési határon azonban becsoron alól is eladatik.
3. A vételár három egulő részletben, — és pedig az első a letételekor azonnal, a második a letételestől 2 hó, a harmadik a letételestől 4 hó alatt, az árverés napjától fogva járó 6%, kamattalal fentírt telekkönyvi hatóságtól letételest; a bántapenz az utolsó részletbe tudatik.
4. Vevő a vett ingatlanak azonnal birtokába és használatába lép; tulajdonjoga azonban csak a vételár teljes lefizetése utaa fog hivatalból bekebelezeteni.
5. Vevő viseli az átírás kincstári díját, és a vett ingatlan után a letételest fogva eső mindennemű adó s egyéb terhet.
6. Ha vevő az árverési feltételeknek eleget nem tenne, a vett ingatlan bármely érdeklőtől kérelmére a p. t. r. 459 §. értelmében vevő kárára és vasszélyére újabban kitűzendő s csak egyszeri árverésen becsoron alól is el fog adatik.

Egyszermind azon jelzőlogos hitelezők, kik nem e telekkönyvi hatóság székhelyén laknak, felhívattak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviselőtétek vegtek ezen hatóság székhelyén megbízottat rendeljenek, a azok nevével és lakásával az eladást jelölték be, ellenkező esetben a hivatalból kinevezett gondnok ügyvéd Gyűgyei József által fognak képviselteni.

Azok pedig, — kik a lefoglalt ingatlanra tulajdon jogot igényel érvényesíthetni vélnék, felhívattak, hogy igényesüket ezen hirdetésmeg hirdetészi közzétételétől számított 15 nap alatt, fentírt telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be.
Kelt Debreczenben a királyi törvényeszk, mint telekkönyvi hatóságnak 1875-dik évi ápril hó 23 kán tartott üléséből.

Boruzs József,
jegyző.
169 3—3

ÁRJEGYZÉKE
A DEBRECZENI SÖRFÖZDÉNEK.

1 akó legjobb minőségű ászok sör	7 frt —
1 akó szinte márcziusi sör	8 frt —
1 akó dupla sör	9 frt —

a fennebbiek 1/2 akóval is kaphatók.

100 üveg ászoksör üvegekkel és ládákkal együtt	23 frt —
50 „ szinte egy ládába	11 frt 50 kr.
100 „ márcziusi sör üvegekkel és ládákkal együtt	24 frt —
100 „ dupla sör	25 frt —

Részletekben üvegestől 22 krjával legkevesebb 10 üveg száma adatik — és az üveg 10 krjával visszaváltatik. 167 2—3

Legjobb minőségű
VIZÁLLÓ CZÉMENT
Benczur eperjesi czémentgyárából
Mogyoróskán (Hanusfalvi posta)
kapható:

Debreczenben	Gerébny Filipp	urnál,
"	Sesztina Lajos	"
"	Soltész Gyula	"
Nyiregyházában	Grosz Bernát	"
Kis-Várdán	Göhl Jakab	"
Szatmárt	"	"

172 1—20

Az ember szemére legfontosabb szer
a valódi 1822 óta világhírűvé vált Dr. WHITES SZEMVIZ, Traugott Ehrhardtól Grossbreitenbachban Thüringben. 1 üveg ára 1 frt o. értékben. — Kapható Debreczenben Rothschnack Emil gyógyszerésznél.
148 3—9